MUHANDISLIK & IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026-YIL
NOYABR / 11-SON I QISM

Milliy nashrlar

OAK: https://oak.uz/pages/4802

05.00.00 - Texnika fanlari
08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

OpenAIRE

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

TOSHKENT DAVLAT TRANSPORT UNIVERSITETI

TOSHKENT

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, noyabr.

Bosh muharrir:
Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:
Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor
Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor
Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,
Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent
Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD
Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)
Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.
Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor
Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.
Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikasiya va kompyuter tizimlari, telekommunikasiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA • СОДЕРЖАНИЕ • CONTENTS

MUNDARIJA

УЛЬТРАЗВУКОВАЯ ЗАТОЧКА СПИРАЛЬНЫХ СВЕРЛ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ И ПЕРСПЕКТИВЫ ПОВЫШЕНИЯ РАБОТОСПОСОБНОСТИ ОСЕВОГО ИНСТРУМЕНТА 9
Желтухин Андрей Владимирович
TEMIR YO‘L MASHINASOZLIGINI SANOAT KOOPERATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNI BAHOLASHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI 16
Yuldasheva S.A
ВЛИЯНИЕ ДОЛИ АКРИЛОВОГО ВОЛОКНА НА МЕХАНИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА ХЛОПКОВО-АКРИЛОВОЙ СМЕСОВОЙ ПРЯЖИ 22
Ражапов Одил, Нуржонов Улфат, Махкамова Шоира, Рўзибоев Нуриддин
QIŞLOQ XÖJALIGIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OŞIRIŞNING USTUVOR YÖNALIŞLARI 28
Gaffarova Sarvinoz Muzaffar qizi
BARQAROR QIŞLOQ XÖJALIGINI RIVOJLANTIRIŞNING IQTISODIY MAZMUNI VA UNI BELGILOVÇI ASOSIY OMILLAR 32
Fazilov Sardor Dilmurod öğli
RENTGEN TASVIRLARINI QAYTA IŞLAŞDA QÖLLANILADIGAN TEXNOLOGIYALAR 36
Temirova Xosiyat Farxod qizi
ERKIN IQTISODIY ZONALAR SAMARADORLIGINI BAHOLAŞDA KÖP MEZONLI METODOLOGIYASI: XALQARO TAJRIBA TAHLILI VA ÖZBEKISTON UÇUN TAVSIYALAR 42
Iqboljon Zumratjonoviç Ataismatov
TUB SON NOMZODLARINI DASTLABKI FILTRLASHDA PRIMORIAL SEGMENTLAŞ STRATEGIYALARI VA GEOMETRIK PARAMETRLARNI OPTIMALLAŞTIRIŞ 48
Boyquziyev Ilhom, Jabbarov Nuriddin
IŞLAB ÇIQARIŞ VA ISTE’MOL ZANJIRIDA AGROLOGISTIKA KORXONALARINING IJTIMOIY-IQTISODIY AHAMIYATI 55
Abdüşerozova Madina Sodiqjon qizi
UZOQ MUDDATLI BANK MOLIYALAŞTIRIŞINING IQTISODIY-TARIXIY EVOLYUTSIYASI: XALQARO TAJRIBA VA ÖZBEKISTON UÇUN NAZARIY XULOSALAR 60
Sulaymanov Akrom Isamiddinoviç
XORAZM VILOYATI RIVOJLANIŞINING RAQAMLI VA “YAŞIL” IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDAGI MODELI 67
Jumanazarov Diyor Ibrohim öğli
SUĞURTA TAŞKILOTINING TÖLOV QOBILIYATINI TA’MINLAŞDA QAYTA SUĞURTA DASTURLARINI OPTIMALLAŞTIRIŞ 71
Xalmuxamedova Ziyoda Umidullayevna
XANTHIUM STRUMARIUM L. (QÖYTIKAN) BIOMASSASINI PIROLIZGA TAYYORLAŞDA NAMLIK VA MASSA BALANSI 77
Raxmatov Dilşod, Tursunov Muxiddin
TOPOLOGIK MA’LUMOTLAR TAHLILINI MOLIYA TIZIMIDA QÖLLAŞNING NAZARIY ASOSLARI 84
Ruziyev Baxtiyor Salimboyeviç
O‘ZBEKISTONNING XALQARO ZIYORAT TURIZMI BOZORIDAGI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH OMILLARI 91
Shaxriyorov Shohrux Sur’at o‘g‘li
TIJORAT BANKLARIDA SKORING MODELLARI ASOSIDA KREDIT RISKLARINI BOŞQARIŞ AMALIYOTI SAMARADORLIGINI OŞIRIŞ 95
Mansurov Javoxirbek Baxtiyor öğli
SUN’IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN HUDUDLARNING INVESTITSIYA VA IQTISODIY SALOHIYATINI RIVOJLANTIRIŞNING USTUVOR YÖNALIŞLARI (FARĞONA VILOYATI MISOLIDA) 99
Temirxanova Mutabar Jurayevna

THE INFLUENCE OF TRAVEL MOTIVATIONS AND TOURIST PREFERENCES ON DESTINATION CHOICE: EVIDENCE FROM INTERNATIONAL TOURISTS VISITING UZBEKISTAN 103
Ibragimova Nigina, Kamoliddinova Asilabonu, Rakhmonov Shukhrat
МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ РЕКЛАМНЫХ СТРАТЕГИЙ ПО ВОЗДЕЙСТВИЮ НА ПОВЕДЕНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ В СИСТЕМЕ ЦИФРОВЫХ МАРКЕТИНГОВЫХ КОММУНИКАЦИЙ ... 110
Маматкулова Шоира Джалоловна
AVTOMOBILLARGA YOQILĞI QUYIŞ ŞOXOBÇASINI LOYIHALAŞDA ÇIQINDILAR HISOBI VA EKOLOGIK XAVFSIZLIK YEÇIMLARI 115
Raximjonov Bekmurodjon, Xaltursinov Azizbek, Murodullayev Fazliddin
KAMBAĞALLIKNI QISQARTIRIŞ DASTURLARI AHOLI NIGOHIDA: IJTIMOIY KÖMAK MANZILLILIGINI SÖROVNOMA VA MAKROIQTISODIY MA'LUMOTLAR ASOSIDA BAHOLAŞ 121
Sotiboldiyev Asadbek Hasan öğli
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR AUDITINI TAŞKIL ETIŞ VA REJALAŞTIRIŞ MASALALARI 127
Bakayev Xurşid Maxmudoviç
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМА УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ УЧРЕЖДЕНИЯМИ ПРИ ИХ КОРПОРАТИЗАЦИИ В СФЕРЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ И ЗДРАВООХРАНЕНИЯ 134
Ибрагимов Махмуд Баходирович
AYLANMADAN OLINADIGAN SOLIQ MEXANIZMINI SAMARALI ŞAKLLANTIRIŞ USULLARI 143
Yangiboyev Husniddin Abdumajitoviç
INTERRELATIONSHIP AND HARMONIZATION OF INTERNATIONAL RATINGS AND INDICES IN BANKING AND FINANCIAL GOVERNANCE 150
Kamolova Gulhayo
BOŞQARUV TIZIMIDA JAHON BANKI LOYIHALARINING INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRIŞDAGI AMALIY AHAMIYATI 155
Rizaqulov Nurali
XALQARO QIYMAT ZANJIRLARIGA INTEGRATSIYALAŞUVDA ÖZBEKISTON KORXONALARINING BOŞQARUV MEXANIZMLARINI TAKOMILLAŞTIRIŞ 159
Ibragimova Nilyufar Tairovna
RAQAMLI INVESTITSIYALARNI MOLIYALAŞTIRIŞDA RISKLARNI BAHOLAŞ VA MOLIYAVIY BARQARORLIKNI SAQLAŞ 164
Zaripova Nozima Abdujabbor qizi
AEROKOSMIK TASVIRLARNI DASTLABKI QAYTA IŞLAŞ VA TASNIFLAŞ USULLARI 169
Yusupova Mehribon Tulqin qizi
IMPROVEMENT OF METROLOGICAL SUPPORT FOR ELECTROCHEMICAL GAS ANALYZERS 176
Aralov Gayrat Muhammadiyevich
YAŞIL IQTISODIYOTGA ÖTIŞDA TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY IŞTIROKINI BAHOLAŞ 183
Xikmatova Husnora Fatxulla qizi
TAŞQI IQTISODIY FAOLIYATNING BUXGALTERIYA HISOBIDA TUTGAN ÖRNI 187
Misirov Asliddin, Abdulloyev Mehrubon, Fazliddinov Maşhur
ÖZBEKISTONDA INNOVATSION LOYIHALARNI MOLIYALAŞTIRIŞDAGI ÖZGARIŞLAR 192
Röziyeva Maftuna Yusufovna
RADIOALOQA VA TELEVIDENIYE MARKAZLARIDA TEXNIK INFRATUZILMANI BOŞQARIŞNING MOLIYAVIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLAŞTIRIŞ 198
Xusanov Uluğbek Nişonoviç
ИЗМЕРЕНИЕ ЧЕТЫРЁХ УРОВНЕЙ ЦИФРОВОГО РАЗРЫВА: СИСТЕМА ИНДИКАТОРОВ И ПРОКСИ-ПОКАЗАТЕЛЕЙ ДЛЯ ОЦЕНКИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ОТДАЧИ И ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА . 203
Файзиева Дилёра Шамситдин кизи
SANOAT KORXONALARINING TRANSPORT-LOGISTIKA TIZIMI RIVOJLANIŞINI BAHOLAŞ UÇUN TAŞKILIY-IQTISODIY INDIKATORLAR TIZIMI 208
Agzamova Marguba Mirabdullayevna
EKSPORT IMPORT OPERATSIYALARINI MAMLAKATIMIZDAGI KORXONALARDA TUTGAN ÖRNI 215
Misirov Asliddin, Xoliqulov Samandar, Abdusalimov Elyorjon

MUNDARIJA • СОДЕРЖАНИЕ • CONTENTS

MUNDARIJA • СОДЕРЖАНИЕ • CONTENTS

KORXONALARDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANIŞ VA IQTISODIY SAMARADORLIK ÖRTASIDAGI BOĞLIQLIK 220
Bazarova Gulnora, Maxammatjonov Omatillo
KORXONALARDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANIŞ VA IQTISODIY SAMARADORLIK ÖRTASIDAGI BOĞLIQLIK 226
Mirzayeva Nilufar Alijonovna
ESG AUDITINI REJALAŞTIRIŞ JARAYONI VA UNING ÖZIGA XOS JIHATLARI 231
Sayfullayev Mexroj Sayfullayeviç
ZAMONAVIY BOŞQARUV TIZIMIDA BOŞQARUV MADANIYATINI ŞAKLLANTIRIŞNING TAŞKILIY-IQTISODIY JIHATLARI 234
Ubaydullayev Lutfulla Xabibullayeviç
MAMLAKATDA LOGISTIKA SOHASINI TAŞKIL ETIŞNING TAŞKILIY-HUQUQIY VA IQTISODIY ASOSLARI 240
Xöjayeva Nargiza Bekpulat qizi
IMPROVEMENT OF METROLOGICAL SUPPORT FOR ELECTROCHEMICAL GAS ANALYZERS 245
Aralov Gayrat Muhammadiyevich
QAŞQADARYO VILOYATIDA DAVLAT BOŞQARUVINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: MAVJUD HOLAT, MUAMMOLAR VA RIVOJLANIŞ ISTIQBOLLARI 254
Nurmurodov Zafarjon Nurmurod öğli
УПРАВЛЕНИЕ РИСКОМ ЛИКВИДНОСТИ КОММЕРЧЕСКОГО БАНКА В УСЛОВИЯХ ВНЕДРЕНИЯ ТРЕБОВАНИЙ БАЗЕЛЯ III: КОНЦЕНТРАЦИЯ РЕСУРСНОЙ БАЗЫ И СТРЕСС-ТЕСТИРОВАНИЕ (НА ПРИМЕРЕ ЧАБ «ТРАСТБАНК») 259
Азизов Азизбек Улугбекович
ÖZBEKISTON HUDUDLARIDA BARQAROR ENDOGEN IQTISODIY ÖSIŞNI RAĞBATLANTIRIŞNING INSTITUTSIONAL VA MOLIYAVIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLAŞTIRIŞ 264
Yuldashov Abdullo Abdugapparovich
MODIFIKATSIYALANGAN FIBROBETONLARDA SIQILIŞ MUSTAHKAMLIGINING YOŞGA BOĞLIQ RIVOJLANIŞINI HISOBIY BAHOLAŞ 270
Qosimov Latifjon, Raxmanov Baxodir
YONĞINBARDOŞ PARDOZBOP POLIMER KOMPOZIT MATERIALINING YONĞIN-TEXNIK SAMARADORLIGINI BAHOLAŞ 276
Tursunov Rovşan, Buvaraimov Ziyodullo, Nurqulov Fayzulla
ОЦЕНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ И ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ СТИМУЛИРОВАНИЯ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА 282
Рахматов Жасурбек Абдурахмонович
ТЕХНОЛОГИИ ПЕРЕРАБОТКИ, ХИМИЧЕСКОЙ ВАЛОРИЗАЦИИ И ОЦЕНКИ ЖИЗНЕННОГО ЦИКЛА ОТХОДОВ ПОЛИВИНИЛХЛОРИДА 289
Ситмуратов Тулкинбек Сабирбаевич
SANOATDA HOSIL BÖLADIGAN ALYUMINIY ASOSLI KATALIZATORLAR VA ULARNI QAYTA İŞLAŞ MUAMMOLARI 296
Törayev Uluğbek Murtazoyeviç, Abdusattorov Asqar
THE IMPORTANCE OF THE LABOR MARKET IN THE DIGITAL ECONOMY 303
Ilxomjon Ismoiloviç Ermatov
SANOAT KORXONALARIDA SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANIŞNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI 309
Kenjayev Mirjalol Erkinjanoviç
MANAGING THE DEVELOPMENT OF HUMAN CAPITAL IN ENTERPRISES UNDER THE CONDITIONS OF THE DIGITAL ECONOMY 316
Sh. Sh. Po'lotov, P.A. Abdullayeva, Sh. Sh. Asadova
KIÇIK BIZNESNING MILLIY IQTISODIYOT BARQARORLIGINI TA'MINLAŞDAGI ROLI 321
Xusanov Durbek Nişonoviç

ŞAHARLARDA ŞOVQIN-SURON DARAJASINING OŞIŞ SABABLARI VA UNI KAMAYTIRIŞ ÇORA-TADBIRLARI 328
Tuxtamişev Sh.Sh., Kobilov Abror, Narzullayeva Şahnoza
KREDIT RISKLARINI BAHOLAŞ VA BOŞQARIŞNING ZAMONAVIY METODIK YONDAŞUVLARI 333
Sabirov Şavkatbek Uluğbekoviç
SUN'IY INTELLEKT VOSITALARI ASOSIDA UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA INFORMATIKA ÖQITIŞNI TAKOMILLAŞTIRIŞNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLAŞ 341
Şerboboyev Xurşid Baxtiyoroviç
VALYUTA SIYOSATI NATIJALARINI INTEGRAL INDEKS VA ÖSIŞ REGRESSIYASI ASOSIDA BAHOLAŞ 346
Norbayeva Muxlisa Akram qizi
XIZMAT KÖRSATIŞ KORXONALARI IQTISODIY SALOHIYATINI HUDUDIY BAHOLAŞ VA UNI OŞIRIŞNING DIFFERENSIALLAŞGAN MEXANIZMI 351
Xayrullayev Şaxram Yunus öğli
UNIVERSITETLAR RAQOBATBARDOŞLIGINI BAHOLAŞ INDIKATORLARI VA REYTING MODELLARI 358
X. X. Xakimova
TEMIR YÖL SANOATI KORXONALARINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYALAŞNING INSTITUTSIONAL-IQTISODIY MEXANIZMI SAMARADORLIGINI BAHOLAŞ: «BLOK–TÖSIQ–DEKOMPOZITSIYA» USLUBIYATI 363
Xolbutayeva Şaxnoza Abdullayevna
MAŞINALI ÖQITIŞ TEXNOLOGIYALARIGA ASOSLANGAN KREDIT SKORING MODELLARI, MAS'ULIYATLI SUN'IY INTELLEKT VA MOLIYAVIY INKLYUZIVLIK 368
Isayeva Masuda O'tkirovna
SOLIQLAR YIĞILUVÇANLIGI SAMARADORLIGINI BAHOLAŞNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARINI TAKOMILLAŞTIRIŞ 377
Berdiyeva Uguloy Abdurahmonovna
IQTISODIYOTNI RAQAMLAŞTIRIŞ ŞAROITIDA YOŞLAR MEHNAT BOZORINI ŞAKLLANTIRIŞ VA UNDAN SAMARALI FOYDALANIŞ: ÖZBEKISTON TAJRIBASI VA METODOLOGIK YONDAŞUV 383
Xolmuxamedov Muxsinjon Murodullayevich
XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB ETIŞNI BOŞQARIŞ TIZIMINI TAKOMILLAŞTIRIŞ: "NAVOIY" ERKIN IQTISODIY ZONASI MISOLIDA 387
Tairbayeva Şaxnoza Utkurovna
TEXNOLOGIK TADBIRKORLIKNI DAVLAT TOMONIDAN RAĞBATLANTIRIŞNING XORIJIY TAJRIBASI VA UNDAN ÖZBEKISTONDA FOYDALANIŞ IMKONIYATLARI 392
Raxmatov Jasurbek Abduraxmonovich
DEHQON VA TOMORQA XÖJALIKLARINING MAMLAKAT OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLAŞDAGI ÖRNI VA ULARNI RIVOJLANTIRIŞ YÖNALIŞLARI 399
Axmedova Nafisa Amirddin qizi
MINTAQA IQTISODIYOTINI INNOVATSION RIVOJLANTIRIŞDA SANOAT SALOHIYATIDAN SAMARALI FOYDALANIŞNING EKONOMETRIK TAHLILI (QAŞQADARYO VILOYATI MISOLIDA) 404
Böriyev Sardor Noroviç
TRANSPORT-LOGISTIKA OMILINING ÖZBEKISTONNING MARKAZIY OSIYO MAMLAKATLARI BILAN SAVDO SALOHIYATIGA TA'SIRI 411
Voxidova Mehri Xasanovna
DAVLAT-XUSUSIY ŞERIKLIK LOYIHALARI QIYMATINING OMILLARI: KOBB–DUGLAS YONDAŞUVI, KIÇIK TANLAMA UÇUN İŞONÇLI BAHOLAŞ VA SSENARIYLI PROGNOZ 419
Mengnarov Adham Ergaşeviç
NAM HAVONING ISSIQLIK-NAMLIK HOLATINI TERMODINAMIK MODELLAŞTIRIŞ: PSIXROMETRIK MUNOSABATLAR VA SEZGIRLIK TAHLILI 428
Ismanov Muxammadziyo
ДИВЕРСИФИКАЦИЯ СТРАХОВЫХ РЕЗЕРВОВ И УСТОЙЧИВОСТЬ ИНВЕСТИЦИОННОГО ПОРТФЕЛЯ СТРАХОВОЙ КОМПАНИИ 434
Камилова Севара Анваровна

MUNDARIJA • СОДЕРЖАНИЕ • CONTENTS

АМЕРИКАНСКАЯ МОДЕЛЬ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ ТУРИСТСКИХ УСЛУГ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕЁ АДАПТАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ 440
Адылова Диёра Улугбековна
ВЛИЯНИЕ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ ТЕКСТИЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ РЕГИОНА: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ (НА ПРИМЕРЕ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН) 448
Ахмедова Дилфуза Нуриддиновна
QÖRĞOŞIN-KISLOTALI AKKUMULYATORNING MIKROĞOVAKLI POLIPROPILEN SEPARATORIDA SIQILIŞ VA QOLDIQ DEFORMATSIYA 456
Mamatqulov Asilbek, Xolmo‘minova Dilrabo, Ergasheva Parizod
XAVFSIZLIK KAMARLARINING FIZIK-MEXANIK XUSUSIYATLARI VA PILTALI TÖQIMALAR IŞLAB ÇIQARUVÇI DASTGOHLAR TAHLILI 461
Shamiyev Diyor Bahriddin o‘g‘li

UDK 677.621.687

XAVFSIZLIK KAMARLARINING FIZIK-MEXANIK XUSUSIYATLARI VA PILTALI TÖQIMALAR IŞLAB ÇIQARUVÇI DASTGOHLAR TAHLILI

Shamiyev Diyor Bahriddin o‘g‘li
Jizzax politexnika instituti dotsenti
E-mail: diyorbek0094@gmail.com

Annotatsiya. Maqolada avtomobillar xavfsizlik kamarlari uçun möljallangan piltali töqimalarning fizik-mexanik xususiyatlari va ularni işlab çiqarişga mos töquv dastgohlarining texnologik jihatlari tahlil qilingan. Tadqiqotda poliester hamda poliamid iplarining qöllaniliş sohalari, tanda va arqoq iplarining joylaşuvi, iplarning çiziqli ziçligi, töqima mustahkamligi, uzayişi, sirt xususiyatlari va yeyilişga çidamliligi kabi omillar körib çiqildi. Rapirali piltali töquv dastgohlari, şuningdek, TLB-M, TLB-M-1 va ALTB-2/40 turidagi uskunalarning işlaş ketma-ketligi qiyosiy tavsiflandi. Ma’lumotlar manbalar va texnologik sxemalarni tavsifiy taqqoslaş orqali umumlaştirildi. Natijalar xavfsizlik kamari töqimasining işonçliligi faqat xom aşyo tanloviga emas, balki ip tarangligi, öriliş tuzilişi, dastgohning muvofiqlaştirilgan işlaşi va yakuniy sinovlar bilan ham boğliq ekanini körsatadi. Maqola eksperimental sertifikatlaş natijasi emas, balki texnik tahlil sifatida taqdim etiladi.

Kalit sözlar: xavfsizlik kamari, piltali töqima, rapirali dastgoh, poliester, poliamid, tanda, arqoq, mustahkamlik.

Abstract. This paper examines the physical and mechanical characteristics of narrow woven fabrics used in automotive seat belts and the technological features of the machinery employed to manufacture them. The discussion covers polyester and polyamide yarns, yarn linear density, fabric construction, warp tension, tensile behaviour, elongation, abrasion resistance and surface properties. Rapier-type narrow-fabric looms and the operating sequences of TLB-M, TLB-M-1 and ALTB-2/40 machines are described and compared. The study applies a descriptive review of manufacturing schemes, equipment arrangements and the cited technical literature. The analysis indicates that consistent belt-webbing quality depends on the combined influence of raw material selection, yarn preparation, coordinated weaving mechanisms and subsequent performance testing. Recommendations are proposed for controlling processing parameters and designing further comparative experiments. The article is a technical review and does not report original certification tests on finished automotive seat belts.

Keywords: seat belt, narrow woven fabric, rapier loom, polyester, polyamide, warp, weft, tensile strength.

Аннотация. В статье проанализированы физико-механические характеристики узких тканых лент, предназначенных для автомобильных ремней безопасности, а также технологические особенности оборудования для их производства. Рассмотрены свойства полиэфирных и полиамидных нитей, линейная плотность, структура переплетения, натяжение нитей основы, прочность, удлинение, износостойкость и параметры поверхности ленты. Описана работа рапирных узкоткацких станков, включая оборудование типов ТЛБ-М, ТЛБ-М-1 и АЛТБ-2/40. Метод исследования основан на описательном сравнении конструкций оборудования, технологических схем и опубликованных источников. Показано, что качество ременной ленты определяется совокупностью свойств сырья, режимов ткачества и последующей оценки продукции. В работе выделены направления контроля технологического процесса и дальнейших испытаний. Представленные сведения имеют аналитический характер и не должны трактоваться как результаты сертификационных испытаний готовых ремней безопасности.

Ключевые слова: ремень безопасности, узкая ткань, рапирный станок, полиэстер, полиамид, основа, уток, прочность.

KIRIŞ

Avtomobil xavfsizligida yölovçini uşlab qoliş tizimlari muhim örin tutadi. Xavfsizlik kamari töqimasi favqulodda sekinlaşiş paytida yuzaga keladigan kuçlarni qabul qiliş va tananing harakatini çeklaş vazifasini bajaradi. Jahon soğliqni saqlaş taşkilotining 2023-yilgi global hisobotida yöl-transport hodisalari oqibatida dunyoda yiliga taxminan 1,19 million kişi halok bölişi qayd etilgan (World Health Organization, 2023).

Özbekistonda töqimaçilik mahsulotlari assortimentini kengaytiriş va avtomobilsozlik uçun mahalliy butlovçi qismlarni işlab çiqariş imkoniyatlarini örganiş amaliy ahamiyatga ega. Xavfsizlik kamari kabi mas’uliyatli

mahsulotlarni mahalliylaştirişda töqimaning mexanik sifatlari, işlab çiqariş rejimi va amaldagi texnik talablar birgalikda körib çiqilişi kerak.

Uşbu işning maqsadi xavfsizlik kamari uçun işlatiladigan piltali töqimalarning asosiy fizik-mexanik xususiyatlarini tizimlaştiriş hamda rapirali piltali töquv dastgohlarining texnologik imkoniyatlarini tahlil qilişdan iborat. Vazifalar xom aşyo xususiyatlarini tavsiflaş, dastgohlarda tanda va arqoq iplarining harakatini soliştiriş, sifatga ta'sir etuvçi körsatkiçlarni ajratiş va keyingi sinovlar uçun amaliy yönalişlarni belgilaşdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR ŞARHI

Xavfsizlik kamarlarining yöl harakati xavfsizligidagi samaradorligi transport tadqiqotlari doirasida körib çiqilgan (Dissanayake, 2007). Biroq uşbu yönalişdagi natijalar töqimani tayyorlaş jarayonining barcha texnik xususiyatlarini bevosita ifodalamaydi. Şu sababli kamarning avtomobildagi vazifasi va piltali töqimaning işlab çiqariş parametrlarini alohida tahlil qiliş muhim.

Özbekistonlik mualliflar xavfsizlik kamarlariga möljallangan töqimalar, piltali töqimalar texnologiyasi va tanda iplari tarangligiga bağişlangan işlarida xom aşyo hamda dastgoh körsatkiçlariga e'tibor qaratgan (Baymuratov va boşq., 2016; Şamiyev va boşq., 2019; Şamiyev va boşq., 2018). Uşbu manbalardagi ma'lumotlar texnologik jarayonni tuşuniş uçun asos böladi, ammo barça modellar uçun bir xil şaroitda olingan qiyosiy sinov natijalari taqdim etilmagan.

Xavfsizlik kamarlarini tasdiqlaş va sinovdan ötkazişga doir umumiy talablar BMT Yevropa iqtisodiy komissiyasining (BMT YEIK) 16-sonli qoidasida yoritilgan (UNECE, 2018). Töqima namunalarining maksimal uziliş kuçi va uzayişini ölçaş uçun ISO 13934-1:2013 standartida tasma usuli belgilangan. Biroq bu standartning qöllanilişi tayyor avtomobil xavfsizlik kamarining alohida muvofiqlik tekşiruvini almaştirmaydi (ISO, 2013).

Şunday qilib, mavjud materiallarni birlaştiruvçi ilmiy vazifa — piltali töqima xususiyatlari bilan ularni şakllantiruvçi dastgoh mexanizmlari örtasidagi texnologik boğlanişlarni aniq va tekşiriladigan mezonlar böyiça tartiblaştirişdir.

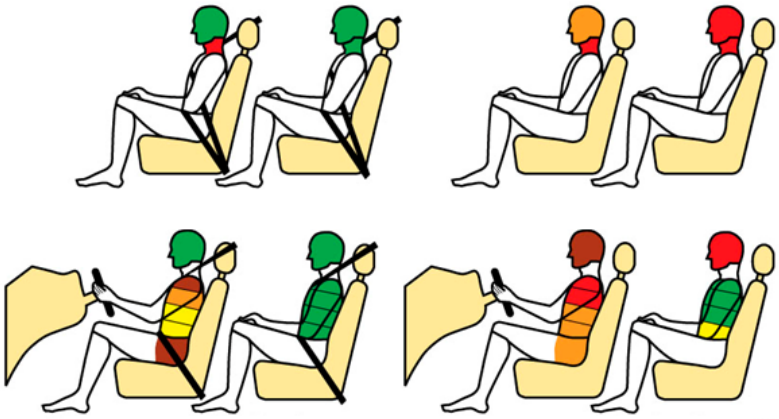
TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot tavsifiy-texnik va qiyosiy tahlil usulida bajarildi. Dastlab xavfsizlik kamariga möljallangan poliester va poliamid iplari, piltali töqimalarning tuzilişi hamda fizik-mexanik körsatkiçlari haqidagi ma'lumotlar jamlandi. Keyin rapirali dastgohlarning tanda uzatiş, homuza hosil qiliş, arqoq taşlaş, töqimani tortiş va öraş bosqiçlari funksional jihatdan soliştirildi.

Tahlil obyekti sifatida manba matnida tasvirlangan rapirali piltali töquv dastgohlari, TLB-M, TLB-M-1, TLBK-M hamda ALTB-2/40 texnologik sxemalari olindi. Baholaş mezonlari tanda iplarining harakati, taranglikni barqarorlaştiriş, arqoq kiritiş mexanizmi, işçi organlar muvofiqligi va mahsulotni öraş tartibi bilan çegaralandi. Asosiy faylda tajriba seriyalari, namuna soni va asboblar protokollari berilmagani uçun yangi sonli laboratoriya natijalari yoki statistik ahamiyat körsatkiçlari kiritilmadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

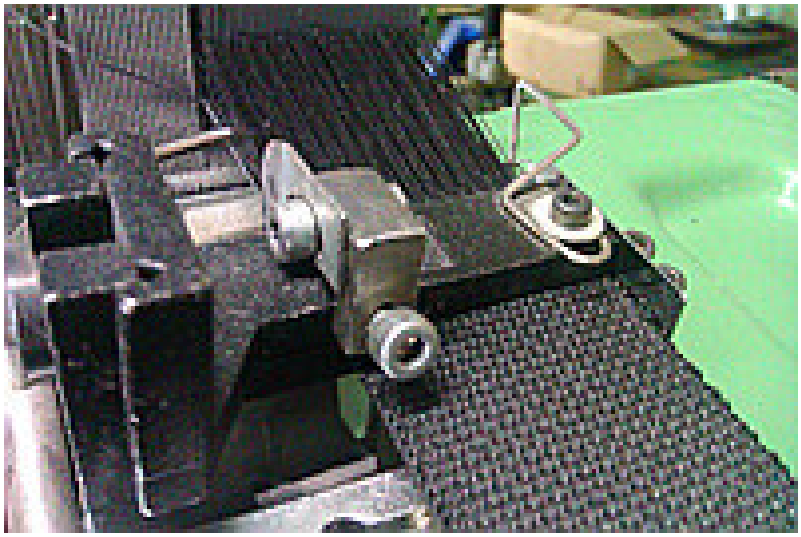
Xavfsizlik kamari töqimasining işlaş prinsipi yölovçi harakatini çeklaş va yuklanişni belgilangan tasma maydoniga taqsimlaş bilan boğliq. 1-rasmda yölovçi holatiga oid illyustratsiyalar keltirilgan. Bunday konstruksiyada töqima mustahkamligi, uzayiş qobiliyati va sirt işqalanişi muhim ahamiyat kasb etadi (1-rasm).

1-rasm. Harakat vaqtida haydovçi va yölovçi holatiga oid illyustratsiya[1]

Töqimani şakllantirişda tanda iplarining çiziqli ziçligi va tarangligi, arqoq ipining kiritiliş barqarorligi hamda öriliş turi asosiy boşqariladigan omillar hisoblanadi. Manbada 55 va 110 teks poliester iplari, şuningdek, poliamid iplarining ayrim çiziqli ziçlik variantlari tilga olingan. Ular ma'lum bir texnologik amaliyotni tavsiflaydi; muayyan kombinatsiyaning xavfsizlik standartlariga mosligi laboratoriya sinovi bilan alohida tekşirilişi lozim.

Rapirali dastgohda arqoq ipi harakatlanuvçi rapira orqali homuzaga kiritiladi. Jarayonning aniqligi tanda tarangligini kompensatsiyalaş, şodalar harakati, berdo işi hamda mahsulotni tortiş va öraş mexanizmlarining muvofiqlaşuviga boğliq. 2–3-rasmlarda dastgohning işçi qismi va rapira harakati tasvirlangan (2-rasm).

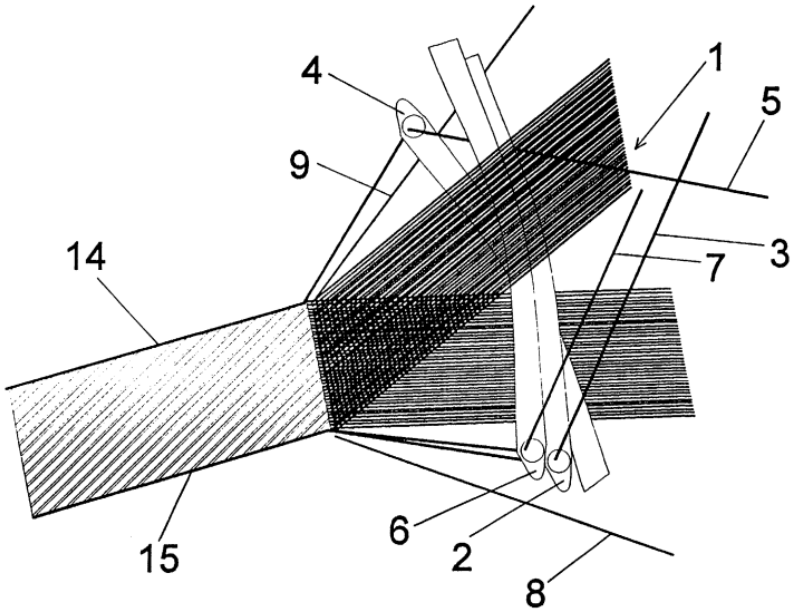

2-rasm. Rapirali piltali töquv dastgohining işçi zonasi[2]

3-rasmda rapirali piltali töquv dastgohining işçi zonasida tanda iplarining joylaşuvi, homuza hosil bölişi va töqimaning şakllaniş jarayoni sxematik tarzda tasvirlangan. Tanda iplari ikki guruhga ajralib, yuqori va quyi qatlamlarni hosil qiladi. Ular orasida şakllangan homuza orqali arqoq ipi kiritiladi. Tanda iplarining özaro joylaşuvi va harakati natijasida töqimaning öriliş tuzilişi şakllanadi. Hosil bölayotgan piltali töqima işçi zonadan tortiş mexanizmi tomon yönaltiriladi.

Uşbu jarayonda tanda iplarining tarangligi, homuza oçilişining aniqligi, arqoq ipining öz vaqtida kiritilişi hamda töqimaning bir maromda tortilişi muhim ahamiyatga ega. Mazkur mexanizmlarning muvofiqlaşgan holda işlaşi piltali töqimaning tuziliş barqarorligi, eni va ziçligini ta'minlaşga xizmat qiladi (3-rasm).

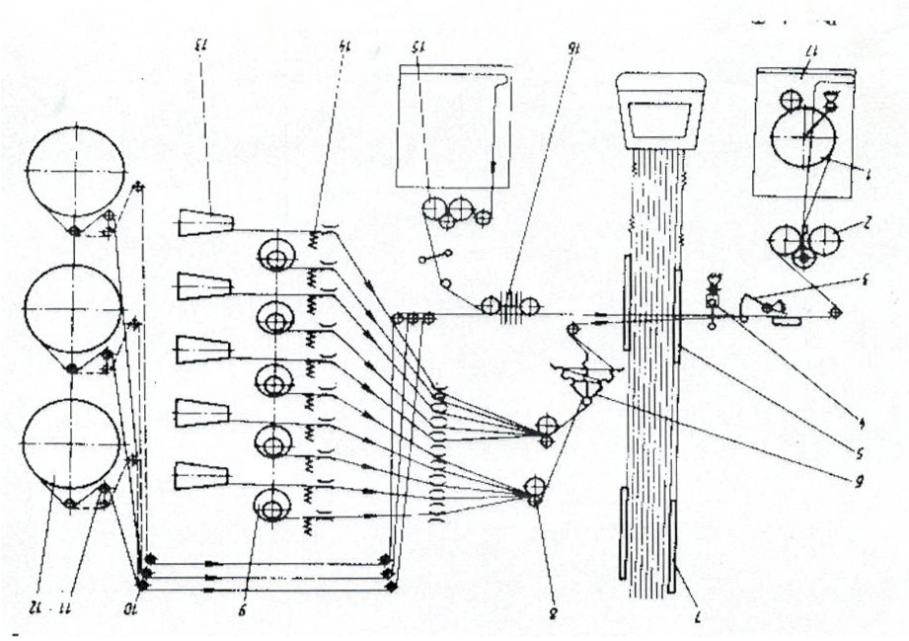
1 Muallif işlanmasi.
2 Muallif işlanmasi.

3-rasm. Rapirali tóquv dastgohida rapira harakati[3]

TLB-M va TLB-M-1 dastgohlarida tanda iplari ğaltak va yönaltiruvçi valiklardan, taranglik kompensatori hamda şodalar orqali töqiş zonasiga yönaltiriladi. Rapira bilan kiritilgan arqoq iplari berdo yordamida töqima qirğoğiga jipslaştiriladi. Hosil bölgan pilta tortgiç va öraş qismlariga uzatiladi. Manba matnida ayrim qurilmalar elastik iplarni alohida uzatişga moslaştirilişi ham qayd etilgan.

ALTB-2/40 rusumli dastgohda tanda iplarini ötkaziş sxemasida ustunga joylaştirilgan ta'minot qismlari, lamellar, şoda ramkalari va berdo qatnaşadi. Ipning töqiş zonasiga öz vaqtida kiritilişi hamda tayyor piltani barqaror öraş jarayonning uzluksizligi uçun zarur. Uskuna turlari haqidagi uşbu ma'lumotlar sxemalarning tavsifiy qiyosidir, dastgohlar unumdorligi böyiça mustaqil instrumental ölçov emas (4-rasm).

4-rasm. TLB-M va TLB-M-1 dastgohlarining texnologik sxemasi[4]

1-jadvalda avtomobil xavfsizlik kamarlari uçun möljallangan piltali töqimalarning asosiy sifat körsatkiçlari,

3 Muallif işlanmasi.
4 Muallif işlanmasi.

ularning texnologik ahamiyati hamda tavsiya etilgan baholaş usullari tizimlaştirilgan. Jadvalda keltirilgan uziliş kuçi töqimaning yölovçini uşlab turiş jarayonida yuzaga keladigan yuklamalarga qarşilik körsatiş qobiliyatini ifodalaydi va uni standartlaştirilgan mexanik sinovlar orqali baholaş tavsiya etiladi. Uzayiş körsatkiçi esa yuk ta'sirida töqimaning deformatsiyalaniş xususiyatini tavsiflaydi hamda kuç–uzayiş diagrammasi asosida aniqlanadi (1-jadval).

1-jadval
Sifat körsatkiçlari va ularni baholaş yönalişlari[5]

Körsatkiç	Texnologik ahamiyati	Tavsiya etilgan baholaş
Uziliş kuçi	Yölovçini uşlab turiş yuklamasiga qarşilik	Standartlaştirilgan mexanik sinov
Uzayiş	Yuk ta'siridagi deformatsiya	Kuç–uzayiş diagrammasi
Tanda tarangligi	Öriliş va ziçlik barqarorligi	Jarayon davomida monitoring
Sirt xususiyatlari	Işqalaniş va qaytiş mexanizmiga ta'sir	Işqalaniş/yeyiliş sinovi
Öriliş bir xilligi	Mahsulot geometriyasi va nuqsonlar	Vizual va ölçov nazorati

Tahlildan kelib çiqib, işlab çiqarişni taşkil etişda faqat dastgohning maksimal tezligiga suyaniş yetarli emas. Tanda iplarining barqaror uzatilişi, arqoqni homuzaga töğri joylaştiriş, kamar sirtining bir xilligi va tayyor töqimani nazorat qiliş bir-biriga boğliq bosqiçlar sifatida körilişi lozim. Işqalaniş hamda harorat ta'sirida tasmaning qaytiş harakati özgarişi mumkinligi esa amaliy sinov dasturiga kiritilişi kerak.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xavfsizlik kamarlari uçun piltali töqimalar işlab çiqarişda poliester va poliamid iplarining fizik-mexanik xususiyatlari bilan töqiş dastgohining konstruktiv-texnologik körsatkiçlari özaro boğliq. Tanda iplarining tarangligi, arqoq ipining joylaşuvi, töqima tuzilişi va mahsulotni tortiş mexanizmining barqaror işlaşi sifatni nazorat qiliş uçun qulay şaroit yaratadi. Rapirali, TLB-M, TLB-M-1 va ALTB-2/40 turidagi uskunalarning texnologik sxemalari uşbu boğliqlikni tuşuntiriş hamda töqiş jarayonining asosiy bosqiçlarini qiyosiy baholaşga xizmat qiladi.

Tahlil natijalari xavfsizlik kamari töqimasining sifatini ta'minlaşda faqat xom aşyo tanlovi yoki dastgohning işlaş tezligi bilan çeklaniş yetarli emasligini körsatadi. Tanda iplarini bir maromda uzatiş, arqoqni homuzaga aniq kiritiş, öriliş ziçligini saqlaş va tayyor piltani barqaror öraş jarayonlari özaro muvofiqlaştirilişi lozim. Şu bilan birga, töqimaning uziliş kuçi, uzayiş xususiyatlari, sirt işqalanişi va yeyilişga çidamliligini muntazam nazorat qiliş mahsulot sifatini baholaşda muhim ahamiyatga ega.

Keyingi tadqiqotlarda poliester va poliamiddan tayyorlangan namunalarni bir xil öriliş va ziçlik şaroitida taqqoslaş, uziliş kuçi, nisbiy uzayiş, yeyilişga çidamlilik hamda haroratga boğliq işqalaniş körsatkiçlarini eksperimental ölçaş taklif etiladi. Şuningdek, tanda iplarining tarangligi va dastgoh işlaş rejimlarining töqima sifatiga ta'sirini alohida örganiş, olingan natijalar asosida maqbul texnologik parametrlarni aniqlaş maqsadga muvofiq.

İşlab çiqariş jarayonida ip tarangligini nazorat qiliş, töqima eni va ziçligining bir xilligini tekşiriş hamda tayyor mahsulotning fizik-mexanik körsatkiçlarini baholaşga alohida e'tibor qaratiş tavsiya etiladi. Bunday yondaşuv texnologik jarayon barqarorligini oşiriş, mahsulot sifatini izçil nazorat qiliş va keyingi tajriba-sinov işlarini samarali taşkil etiş imkonini beradi.

Tayyor avtomobil xavfsizlik kamarining muvofiqligi tegişli texnik reglamentlar va xavfsizlik standartlari talablari asosida tekşirilişi şart. Uşbu maqolada keltirilgan ma'lumotlar texnologik va qiyosiy tahlil natijalari bölib, tayyor mahsulotning sertifikatlaş sinovlari yoki laboratoriya sinov bayonnomalarining örnini bosmaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RÖYXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 21.12.2016-yildagi "2017 — 2019-yillarda to'qimachilik va tikuv-trikotaj sanoatini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari dasturi to'g'risida"gi PQ-2687-sonli qarori, https://lex.uz/docs/-3080756
2. United Nations Economic Commission for Europe. (2018). UN Regulation No. 16: Uniform provisions concerning the approval of safety-belts, restraint systems and related equipment. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:42018X0629
3. Баймуратов Б. Х., Даминов А. Д., Касимов О. Р. (2016). Исследование натяжения основных нитей по ширине заправки на ткацком станке «Somet». «Texnika va texnologiyalarni modernizatsiyalash sharoitida iqtidorli yoshlarning

5 Muallif işlanmasi.

innovatsion g‘oyalari va ishlanmalari» mavzusidagi ilmiy-amaliy anjuman materiallari. Toshkent: TTESI.
4. БРИЛЬМАН Р., РЕННЕР Ю. (2015). Лента ремня безопасности для устройства ремней безопасности. Патентная заявка Российской Федерации № RU2014118678A. Опубликована 20 ноября 2015 г.
5. Dissanayake, S. (2007). Effectiveness of seat belts in reducing injuries [Doctoral dissertation, Kansas State University].
6. International Organization for Standardization. (2013). ISO 13934-1:2013: Textiles — Tensile properties of fabrics — Part 1: Determination of maximum force and elongation at maximum force using the strip method. https://www.iso.org/standard/60676.html
7. Shamiyev, D. B., Xoldorova, U. B., & Boymuratov, B. X. (2019). Xavfsizlik kamarlariga mo‘ljallangan to‘qimalar xususiyatlari. Respublika ilmiy-amaliy anjumani maqolalar to‘plami. Toshkent: TTESI.
8. Shamiyev, D., Yusupova, Z., & Boymuratov, B. X. (2018). Piltali to‘qimalarni ishlab chiqarish va tadqiqot qilish. Ilmiy-amaliy anjuman maqolalar to‘plami. Toshkent: TTESI.
9. World Health Organization. (2023). Global status report on road safety 2023. https://www.who.int/publications/i/item/9789240086517
10. Yusupova, Z., Shamiyev, D., & Boymuratov, B. X. (2018). Rip-Stop to‘qimalari va ishlab chiqarish tahlili. Ilmiy-amaliy anjuman maqolalar to‘plami. Toshkent: TTESI.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S–5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal

t.me/yait_2100